

Príspevok do diskusie k článku Čo s domácou školou?
07.12.2011 / Janka Pajgerová

Je dobré, keď ku spoločenským témam, ku ktorým vznikne nejaká polemika, dostanú možnosť vyjadriť sa viaceré zúčastnené strany. Takto .týždeň postupoval aj pri článku Čo s domácou školou, v ktorej na záver dostali priestor pre svoje kritické stanovisko pedagógovia Branislav Pupala a Ondrej Kaščák z Centra pedagogického výskumu SAV. Žiaľ, ich stanovisko obsahuje niekoľko tvrdení, ktoré jednoducho nie sú pravdivé, a je škoda, že redaktori .týždňa sa ich nepokúsili konfrontovať s realitou.

Predovšetkým nie je pravda, ako naznačujú pedagógovia zo SAV, že domáce vzdelávanie prispieva k znevažovaniu učiteľského stavu. Ak toto niekto vážne tvrdí, znamená to, že o fungovaní domáceho vzdelávania a praktickej spolupráci rodičov a pedagógov nevie nič. Naopak, v súčasnosti sme naďalej svedkami hlbokého znevažovania rodičovských kompetencií, keď štát obmedzuje rodičov v ich práve zvoliť pre svoje deti spôsob vzdelávania.

Autori stanoviska ďalej naznačujú, že domáce vzdelávanie môže produkovať „pokrivené charaktery“. Ak by k téme postupovali bez predsudkov a najmä na základe odborných argumentov a pozorovania reality (čo azda od štátom platených vedcov možno právom očakávať), zistili by niekoľko „prekvapivých“ vecí. Až na vzácnu a historicky špecificky podmienenú výnimku Nemecka, je takmer všade v slobodnom svete domáce vzdelávanie uznávanou a akceptovanou alternatívou. Rozsiahle prieskumy dokazujú, že domáci školáci sa v dospelosti preukázateľne viacej zapájajú do verejného života ako zvyšok populácie a dosahujú výborné výsledky. Nie sú to žiadne pokrivené charaktery, ale samostatní ľudia, ktorí sú prospešní pre svoje okolie i širšiu spoločnosť.

Páni B. Pupala a O. Kaščák ďalej píše, že domáce vzdelávanie prospeje deťom z „elitného zázemia“. Obídme príklad rodičov, ktorí doma obetavo vzdelávajú svoje dieťa s Aspergerovým syndrómom. Faktom je, že domáce vzdelávanie je náročná vec, ktorú zvládnu len odhodlaní a uvedomelí rodičia, o ktorých spravidla možno povedať, že majú nadštandardné spoločenské zázemie. No aby nedošlo k nedorozumeniu: z finančného hľadiska sú to zväčša viacdnetné rodiny s priemernými príjmami.

Domáce vzdelávanie v našich kultúrno-historických podmienkach je skutočne minoritnou záležitosťou. Každý, kto sa preň rozhodne, nutne ide proti prúdu. Dúfajme, že časy, keď vyčnievať z davu bolo životu nebezpečné, sú už naozaj dávno preč.